

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobců: **a) T. T. N., b) nezl. H. B. P.**, zastoupeni Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji**, se sídlem 13 Chu Van An, Hanoi, o žalobě proti usnesením žalovaného ze dne 31. 8. 2017, č.j. 2985/2017-HANOI-II. a č.j. 2985/2017-HANOI-VI.,

takto:

I. Usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 31. 8. 2017, č.j. 2985/2017-HANOI-II., **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 31. 8. 2017, č.j. 2985/2017-HANOI-VI., **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 20.228 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobců Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

Odůvodnění:

- [1] Žalobci se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhali přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedených usnesení žalovaného, kterými byli jejich žádosti o vydání povolení k dlouhodobému, resp. trvalému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území posouzeny jako nepřijatelné z důvodů uvedených v ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť si dle žalovaného žalobci předem nesjednali termín k jejímu podání, ačkoli tato povinnost byla zastupitelským úřadem stanovena, a rovněž nepodali žádost osobně.
- [2] Žalobkyně a) v podané žalobě k věci uvedla, že se dne 31. 8. 2017 osobně dostavila se svým právním zástupcem a se zástupkyní zmocněnou pro přítomnost při osobním podání její žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny k žalovanému, kam byla na základě sjednaného termínu pro podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum vpuštěna v úředních hodinách do vnitřních prostor žalovaného. Následně podala žalobkyně na úředním formuláři s příslušnými náležitostmi žádost o vydání povolení k dlouhodobému, resp. trvalému pobytu za sebe i za žalobce b). Po podání žádosti byla tato žádost i s náležitostmi žalobkyni vrácena zpět spolu se stejnopisem usnesení žalovaného o nepřijatelnosti těchto žádostí.
- [3] Žalobci namítali, že žalobkyně a) termín k podání žádosti měla sjednat, byť k podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum. Dále zdůraznili, že žalovaný obecně není oprávněn na základě nyní platné právní úpravy žádost posoudit jako nepřijatelnou podle ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců z důvodu nesjednání termínu pro osobní podání žádosti. Podle tohoto ustanovení je žádost nepřijatelná pouze v případě, kdy cizinec nedodrží způsob sjednání termínu pro podání žádosti, který stanoví zákon o pobytu cizinců. Ten však žádný způsob sjednání termínu pro podání žádosti nestanoví. Ustanovení § 169f tohoto zákona sice stanoví povinnost sjednat si termín osobního podání žádosti, avšak není možno jej odděleně používat od ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) zákona. V návaznosti na ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) zákona však zastupitelský úřad nemůže na své úřední desce zveřejnit jakýkoliv způsob sjednání termínu podle vlastního uvážení, ale pouze takový způsob, který je výslovně stanovený zákonem o pobytu cizinců.
- [4] Dále uvedli, že žalovaný na své úřední desce dne 23. 8. 2017 zveřejnil informaci: „*Velvyslanectví České republiky v Hanoji oznamuje, že žadatel je v souladu s § 169f zákona o pobytu cizinců povinen si předem sjednat osobní podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu prostřednictvím systému Visapoint*“. Žalobci k tomu namítli, že registrace prostřednictvím systému Visapoint není jakožto způsob sjednání termínu osobního podání žádosti v zákoně o pobytu cizinců stanovena. Navíc se žalobci pokoušeli do systému Visapoint registrovat po zveřejnění informace, avšak vždy jim systém odpověděl, že žádné termíny nejsou volné a mají se o registraci pokusit později. Žalovaný tedy na své úřední desce zveřejnil způsob sjednání termínu pro podání žádosti prostřednictvím systému Visapoint, který není stanoven zákonem a který navíc registraci fakticky neumožnil. Žalobkyně a) proto dosáhla vpuštění do prostor žalovaného na základě registrace k podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum.

- [5] Dále uváděli, že v záznamech o usnesení je dále uvedeno, že žádost je nepřijatelná, neboť žádost nebyla podána osobně – ustanovení § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Toto tvrzení je dle žalobců nepřezkoumatelné a nepravdivé, neboť před vstupem žalobkyně a) do prostor žalovaného byla zkontrolována její totožnost. Totožnost byla kontrolována i na podací přepážce při podání žádosti. S úřední osobou, která s ní komunikovala prostřednictvím tlumočnického vietnamského zaměstnance žalovaného, jednala také osobně. Žalovaný tedy mohl a měl pro vyloučení pochybností sepsat protokol dle ustanovení § 18 zákona 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- [6] Žalobci dále namítali, že žalovaný při svém jednání a rozhodování použil nové ustanovení § 169h zákona o pobytu cizinců účinné od 15. 8. 2017. Není proto dle žalobců jisté, zda usnesení podle tohoto ustanovení podléhá soudnímu přezkumu. Žalobci proto podali žalobu podle ustanovení § 65 a následující zákona č. 150/2002 Sb. proti usnesení žalovaného a in eventum podali rovněž žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, když bez právního důvodu označil za nepřijatelné žádosti žalobců o pobyt a vrátil žalobkyni a) tiskopisy žádostí a předložené doklady. Podání této žaloby podporuje názor Nejvyššího správního soudu uvedený v rozsudku ze dne 26. 7. 2017, č.j. 6 Azs 326/2016.
- [7] K žalobě se vyjádřilo Ministerstvo zahraničních věcí (dále jen „MZV“) s odůvodněním, že žalovaný je ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě (dále jen „zákon o zahraniční službě“), organizační složkou MZV. Z tohoto důvodu je MZV přičitatelné jednání žalovaného a je tak minimálně oprávněno v řízení, které se týká výkonu veřejné správy zastupitelského úřadu, za žalovaného vystupovat. MZV se proto cítilo být pasivně legitimováno.
- [8] MZV ve vyjádření k podané žalobě ke skutkovému stavu uvedlo, že se žadatel zaregistroval do systému Visapoint k podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum a při osobní návštěvě ZÚ Hanoj dne 31. 8. 2017 předal pověřenému pracovníku ZÚ Hanoj v rozporu s registračními údaji v systému Visapoint žádost o povolení k dlouhodobému pobytu. ZÚ Hanoj svým usnesením konstatoval nepřijatelnost žádosti, neboť si žalobce nesjednal termín k podání žádosti a žádost tak nebylo možné považovat za osobně podanou. Nepřijatelná žádost spolu se záznamem o usnesení byla zastupitelským úřadem následně žadateli vrácena zpět. Stejným způsobem žalovaný postupoval i ve vztahu k druhému žalobci. Žalovaný dále sdělil, že nepřijatelné žádosti spolu s příloženou žádostí o upuštění od osobního podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu svými usneseními ze dne 2. 10. 2017, č.j. 2985/2017-HANOI-II, a č.j. 2985/2017-HANOI-VI, zamítl a řízení o žádosti o povolení k pobytu zastavil. Proti tomuto usnesení podali žalobci rozklady, ve kterém se dožadují zrušení napadených usnesení a vrácení věci ZÚ Hanoj k novému projednání.
- [9] Žalovaný zdůraznil, že usnesení podle ustanovení § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců není konstitutivní a nepodléhá soudnímu přezkumu. Žaloba proti rozhodnutí je proto podle něj nepřipustná. Pokud by soud uznal žalobu za přípustnou, považuje ji za nedůvodnou, neboť povinnost je splněna pouze, pokud se žadatel zaregistroval pro druh a účel pobytového oprávnění, který skutečně zamýšlí podat. Jednak se dle žalovaného jednalo o tzv. disimulovaný úkon, navíc by registrací k osobnímu podání žádosti o jiný druh pobytového oprávnění získal žadatel neoprávněnou výhodu vůči ostatním žadatelům o dlouhodobý, resp. trvalý pobyt, kteří by zákon dodrželi. Výše uvedený postup žalobce nelze proto považovat za splnění registrační povinnosti ve smyslu ustanovení § 169f

zákonu o pobytu cizinců. Žalovaný pak také zdůraznil, že zákon určení konkrétního způsobu ponechává na zastupitelském úřadu.

- [10] Dále žalovaný zdůraznil, že pokud termín nebyl platně sjednán, je pro účely podání žádosti pro určitý druh účelu pobytového oprávnění potřeba na žadatele hledět, jako by nebyl osobně přítomen, byť by se fyzicky nacházel v prostorách zastupitelského úřadu. Opačný výklad by zcela popřel účel, který je povinností sjednat si předem termín osobního podání žádosti sledován. Žalovaný se pak vyjádřil k registračnímu systému Visapoint ve světle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52 a zdůraznil, že Nejvyšší správní soud řešil situaci před novelou zákona o pobytu cizinců, když novela prostřednictvím ustanovení § 169d odst. 2, § 169f a § 169h výslovně zmocňuje zastupitelské úřady k provádění regulace podávaných žádostí již na zastupitelských úřadech. Zákonodárce tak stanovil, že nikoli každý má právo na podání žádosti, ale pouze ten, kdo vyhoví požadavku na sjednání termínu osobního podání žádosti, představující regulační nástroj počtu žadatelů a naplňující tak základní funkci viz jako opatření migrační politiky státu. Zastupitelský úřad v souladu s ustanovením § 169f zákona o pobytu cizinců určil jako způsob sjednání termínu pro osobní podání žádosti systém Visapoint. Proto se může možnosti podat žádost domáhat pouze ten, kdo si takto stanoveným způsobem sjednal termín osobního podání žádosti. Systém Visapoint byl funkční, protože plnil svou regulační funkci. Ani skutečnost, že se žalobce nemohl na základě systému Visapoint přihlásit, ho neopravňovala k obcházení stanoveného způsobu podané žádosti. Systém byl od 1. 11. 2017 na všech zastupitelských úřadech v ČR pozastaven a nahrazen jiným způsobem registrace. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud, pokud uzná žalobu za přípustnou, žalobu zamítl jako nedůvodnou.
- [11] Žalobci podali k vyjádření žalovaného repliku, ve které uvedli, že dodrželi podmínky tzv. osobního podání dle ustanovení § 169 odst. 2 věta zákona o pobytu cizinců. Dále uvedli, že zákon žádné podmínky a podrobnosti upravující kdo, jakým způsobem a v jakém rozsahu je oprávněn určit dobu pro podání jednotlivých druhů a účelů pobytových oprávnění neobsahuje. Dle žalobce si toto nemůže zastupitelský úřad svévolně a neformálně stanovit. K vyjádření žalovaného k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52, uvedli, že ani novela zákona o pobytu cizinců nezměnila nic na platnosti názorů uvedených v tomto rozsudku. Žalobci rovněž namítali, že postup žalovaného je v rozporu se Směrnicí o právu na sloučení rodiny 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 a se Směrnicí o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotná povolení k pobytu a práci 2011/98/ES ze dne 13. 12. 2011.
- [12] Ze správního spisu je patrný skutkový stav tak, jak jej popsal žalovaný ve vyjádření k podané žalobě.
- [13] Podle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.
- [14] Žalobci souhlasili s projednáním věci bez jednání, žalovaný se ve stanovené lhůtě nevyjádřil. Soud tedy postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. a rozhodl o věci samé bez jednání.
- [15] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání

předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.

- [16] Soud nejprve považuje za vhodné konstatovat, že skutkově i právně zcela totožné případy byly zdejším soudem již v minulosti rozhodovány. V rozsudcích ze dne 7. 10. 2019, č.j. 14A 50/2017-32, a ze dne 17. 10. 2019, č.j. 11A 183/2017-73, dospěl Městský soud k závěru o nezákonnosti žalobou napadených rozhodnutí (usnesení o nepřijatelnosti), přičemž usnesení byla soudem zrušena a věci byly vráceny žalovanému k dalšímu řízení. Proti těmto rozsudkům nebyly podány kasační stížnosti. Soud v nyní projednávané věci neshledal důvod se od dříve vyslovených závěrů odchýlit, neboť jak žaloba, tak vyjádření žalovaného, tak skutkový stav jsou prakticky totožné.
- [17] Soud dále poznamenává, že s účinností ode dne 15. 8. 2017 byl novelizován zákon o pobytu cizinců, a to zákonem č. 222/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. V důsledku uvedené novely došlo mimo jiné i ke změně právní úpravy tak, že podání žádosti o pobytové oprávnění lze podmínit předchozím sjednáním termínu pro osobní podání žádosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2018, č.j. 6 Azs 324/2017-32). Dále v textu uvedená právní úprava je citována právě ve znění účinném od 15. 8. 2017, neboť k podání žádosti mělo ze strany žalobců dojít dne 31. 8. 2017.
- [18] Podle ustanovení § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců *„žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec povinen podat osobně.“*
- [19] Podle ustanovení § 169d odst. 2 téhož zákona *„osobním podáním žádosti se rozumí úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána, a osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí žádosti podá žádost v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění a ve formě a způsobem, který stanoví tento zákon.“*
- [20] Podle ustanovení § 169f téhož zákona *„žadatel je povinen si předem sjednat termín osobního podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce.“*
- [21] Podle ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) téhož zákona *„žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu je nepřijatelná, jestliže cizinec si předem nesjednal termín podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu způsobem stanoveným tímto zákonem.“*
- [22] Podle ustanovení § 169h odst. 3 téhož zákona *„nepřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatky, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé.“*
- [23] Soud se nejprve zabýval tím, kdo je v přezkoumávané věci pasivně legitimován, přičemž vycházel z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52, dle kterého klíčovým faktorem je zodpovězení otázky, kdo vykonával v dané věci své kompetence. Významné je zde přitom materiální pojetí pojmu, nikoli pojetí formální či institucionální. Dle rozsudku téhož soudu ze dne 3. 11. 2017, č.j. 4 Azs

168/2017-15, je zastupitelský úřad v rámci výkonu své pravomoci správním orgánem ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to i po nabytí účinnosti zákona o zahraniční službě. V nyní projednávané věci zjišťoval nepřijatelnost žádosti v souladu s ustanovením § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců žalovaný, který je proto ve věci pasivně legitimován.

[24] K povaze usnesení o nepřijatelnosti žádosti dle zákona o pobytu cizinců se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozhodnutí ze dne 16. 5. 2018, č.j. 6 Azs 82/2018-19. Shledal, že soudnímu přezkumu podléhá i usnesení podle ustanovení § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců, které je rozhodnutím podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť autoritativně a závazně určuje, že řízení o žádosti o vydání povolení k pobytu či udělení víza nebylo zahájeno a na tuto žádost se hledí, jako by nebyla podána – s konečnou platností tedy rozhoduje o osudu této žádosti. Obdobný závěr Nejvyšší správní soud konstatoval i v rozsudku ze dne 27. 6. 2018, č.j. 1 Azs 26/2018-37, a dále v rozsudcích ze dne 12. 7. 2018, č.j. 9 Azs 123/2018-26, případně ze dne 11. 9. 2018, č.j. 6 Azs 192/2018-27. Soud v nyní projednávané věci neshledal, proč by se měl od uvedené judikatury odklonit. Skutečnost, že bylo rozhodnuto formou usnesení, které se pouze poznamenává do spisu, a tedy proti němu není přípustné odvolání v souladu s ustanovením § 76 odst. 5 správního řádu, nemá z hlediska přezkoumatelnosti žádný vliv, neboť i takové usnesení může být napadeno správní žalobou, splňuje-li materiální znaky rozhodnutí podle ustanovení § 65 s. ř. s. Usnesení vydané žalovaným tedy představuje rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., a jako takové podléhá soudnímu přezkumu.

[25] Rovněž požadavky kladenými na odůvodnění usnesení o nepřijatelnosti žádosti dle ustanovení § 169h zákona o pobytu cizinců se již zabývala judikatura Nejvyššího správního soudu. Dle rozsudku ze dne 15. 8. 2018, č.j. 4 Azs 150/2018-35, je třeba trvat na požadavku na odůvodnění takového usnesení, a to i bez ohledu na to, zda se tento typ usnesení vydává mimo správní řízení *stricto sensu*, neboť to není na základě ustanovení § 169h odst. 3 věty druhé v důsledku nepřijatelnosti vůbec zahájeno. I odůvodnění usnesení o nepřijatelnosti žádosti musí splňovat alespoň minimální standard přezkoumatelnosti ze strany správního soudu (viz rozsudek téhož soudu ze dne 31. 1. 2019, č.j. 8 Azs 220/2018-27).

[26] K minimálnímu standardu odůvodnění takového usnesení se Nejvyšší správní soud vyjádřil především v rozsudku ze dne 21. 11. 2018, č.j. 6 Azs 289/2018-21. Z rozsudku vyplývá, že postačí, jsou-li v něm vymezeny zákonné důvody, pro něž příslušný správní orgán vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou. To ovšem platí v případě, jsou-li okolnosti při podání žádosti skutkově i právně natolik jednoznačné, že není s ohledem na možnou soudní přezkoumatelnost usnesení o nepřijatelnosti nutno formálně lpět na požadavcích na detailní odůvodnění takového usnesení, jak plynou z ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu. Uvedené závěry tedy nelze paušalizovat. Mohou totiž nastat situace, v nichž bude nezbytné usnesení o nepřijatelnosti takové žádosti odůvodnit podrobněji, a to především ve vztahu ke konkrétní situaci žadatele, například z důvodu kumulace podání žádostí a současně kumulace vydaných usnesení o nepřijatelnosti žádostí (viz rozsudek ze dne 31. 1. 2019, č.j. 8 Azs 220/2018-27).

[27] V případě žalobců soud specifickou situaci, která by si vyžadovala podrobnější zdůvodnění, neshledal. Mezi účastníky není sporné, že si žalobkyně prostřednictvím systému Visapoint zarezervoval termín k osobnímu podání žádosti o vízum k pobytu do 90 dnů. Žalobkyni a) proto bylo na základě rezervace umožněno dne 31. 8. 2017 vstoupit do prostor žalovaného, kde však podala žádost nikoli o udělení víza, k jejímuž podání měla rezervován termín,

nýbrž o vydání povolení k dlouhodobému, resp. trvalému pobytu. Žalobkyně tak učinila záměrně, jak vyplývá z žalobního návrhu. Rezervovat si termín přes Visapoint pro podání žádosti o dlouhodobý pobyt bylo totiž dle žalobkyně nemožné. Soud proto napadené usnesení považuje za přezkoumatelné, neboť jsou v něm vymezeny zákonné důvody, pro něž příslušný správní orgán vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou, a okolnosti v případě žalobců dle soudu nejsou natolik specifické, aby konstatovaná nepřijatelnost vyžadovala bližší zdůvodnění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2019, č.j. 4 Azs 417/2018 – 37).

- [28] Městský soud se dále zabýval námitkami, které se týkaly kvalit a funkčnosti „objednávacího systému Visapoint“. Při posouzení těchto námitek vycházel z rozsudků Nejvyššího správního soudu, který například v rozsudku ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018 - 35, ve kterém byla řešena shodná situace, jaká je předmětem tohoto řízení, uvedl, že „[v] posuzovaném případě je nicméně nutno s ohledem na rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, č. 3601/2017 Sb. NSS, na žádost žalobce nahlížet jako na účinně podanou. Žalovaný proto již z tohoto důvodu nebyl oprávněn vyslovit důvod nepřijatelnosti podle § 169h odst. 1 písm. a) ani odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzovaném případě byla žalobcova žádost podána „nouzovým“ způsobem v rozporu s postupem předpokládaným zákonem, jelikož byla podána v termínu určeném pro podání žádosti o jiný typ pobytového oprávnění. Přesto ji však bylo nutné věcně posoudit, jelikož žalobce se byl povinen objednat k jejímu podání přes systém Visapoint, tj. způsobem, který byl v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona.“
- [29] V judikatuře správních soudů bylo již v minulosti shledáno, že zastupitelské úřady jsou oprávněny organizovat si úřední činnost prostřednictvím stanovení úředních hodin pro jednotlivé agendy (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2018, č. j. 6 Azs 324/2017 – 32), přičemž tento požadavek prakticky vyplýval ze samotné organizace práce zastupitelského úřadu stanoveného rozdělením úředních hodin, a jedná se o legitimní důvod pro nepřijetí žádosti v jiný čas než určený pro podávání daného typu žádosti (srov. rozsudek téhož soudu ze dne 31. 5. 2018, č.j. 7 Azs 75/2018-22). Opačný přístup by totiž vedl k nedůvodnému omezení cílové skupiny, pro kterou jsou konkrétní úřední hodiny určeny.
- [30] Včleněním ustanovení § 169f do zákona o pobytu cizinců s účinností od 15. 8. 2017 bylo dle Nejvyššího správního soudu zákonem zastupitelskému úřadu umožněno, aby předchozím sjednáním termínu podmínil podání žádosti o jakékoli pobytové oprávnění, tj. také podání žádosti o dlouhodobý a trvalý pobyt, přičemž ponechal na zastupitelském úřadu, aby určil způsob, kterým je cizinec povinen si termín osobního podání žádosti předem sjednat a tento způsob zveřejnil na své úřední desce (viz rozsudky ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018-35, a ze dne 25. 10. 2018, č. j. 4 Azs 249/2018-50). Tímto způsobem, který žalovaný dle žalobce na úřední desce a svých webových stránkách zveřejnil, byl elektronický objednávací systém Visapoint. Žalobci přitom obhajují svůj postup tím, že aby vůbec dosáhli vpuštění do prostor žalovaného, využili rezervace k podání žádosti o tzv. krátkodobé vízum, neboť rezervace přes Visapoint k podání žádosti o dlouhodobý pobyt nebyla fakticky možná, byť se o ni opakovaně pokoušeli. Neexistovaly totiž volné termíny.
- [31] Vzhledem k výše uvedenému je proto v případě žalobce nutné postupovat s ohledem na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs

153/2016-52, ve kterém se soud obsáhle zabýval „funkčností“ systému Visapoint, a na žádost žalobce nahlížel jako na účinně podanou. To z důvodu, že žádost byla ve smyslu uvedeného rozsudku u žalovaného podána tzv. „nouzovým“ způsobem, v termínu určeném pro podání žádosti o udělení víza k pobytu do 90 dnů, tj. rezervovaný termín sloužil pro žádost o jiný typ pobytového oprávnění, ale v podmínkách dosavadního jednání veřejné správy je zcela správné, aby byla žádost považována za účinně podanou. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v daném rozsudku, jde v podstatě o jediný alespoň v určité míře účinný nástroj k ochraně práva žadatelů na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

[32] Jelikož žalobci byli povinni u žalovaného se objednat k podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému, resp. trvalému pobytu přes systém Visapoint, tj. způsobem, který byl v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona, v situaci kdy se neúspěšně opakovaně snažili rezervovat termín v systému Visapoint, bylo nutné se takto podanou žádostí věcně zabývat, což ovšem žalovaný neučinil.

[33] Uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, je přitom možné vztáhnout i na právní úpravu v zákoně o pobytu cizinců ve znění ode dne 15. 8. 2017. To vyplývá z navazující judikatury téhož soudu, která setrvala na závěru, že za existence objednávacího systému Visapoint je nezbytné na nouzově podanou žádost pohlížet jako na žádost podanou zcela řádně. Není zde proto vůbec žádný prostor pro vyslovení důvodu nepřijatelnosti podle ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) ani ustanovení § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2019, č.j. 4 Azs 417/2018-37, ze dne 16. 5. 2019, č.j. 1 Azs 31/2019-63, a další).

[34] Městský soud neshledal důvod, proč by se měl od uvedené judikatury odchýlit a konstatuje proto, že žalovaný v případě žalobce nebyl vůbec oprávněn vyslovit důvod nepřijatelnosti podle ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) ani odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Na žádosti žalobců bylo tedy nutné pohlížet jako na žádosti podané řádně a osobně, žalovaný se jimi měl zabývat.

[35] Ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 15. 8. 2019, č.j. 10 Azs 104/2019-36, který se navíc zabýval i situací, která dle žalovaného měla nastat při podání žádosti. I v nyní projednávané věci ze spisového materiálu vyplývá, že se žalobkyně dostavila k žalovanému a podala zde žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, která byla usnesením z téhož dne žalovaným prohlášena za nepřijatelnou, neboť si žalobkyně předem nesjednala termín k podání žádosti a žádost nebyla podána osobně. K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu byla podána také žádost o upuštění od osobního podání žádosti. Ani v nyní projednávané věci ale nelze ze spisového materiálu seznat, zda průběh podávání žádostí proběhl tak, jak popisoval žalovaný, tedy že nejprve žalobkyně podala samotnou žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu a až ve chvíli, kdy mu byla vrácena, ji obratem podala znovu spolu s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti, anebo žalobkyně rovnou podala žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu spolu s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti. Ze správního spisu ovšem vyplývá, že se žalobci pokusili o registraci několika termínům k podání žádosti, která ovšem skončila vždy neúspěšně.

[36] Nejvyšší správní soud v rozsudku sp.zn. 10 Azs 104/2019-36 uvedl, že je podstatné, že žalobce si nebyl schopen dlouhou dobu sjednat termín pro podání žádosti o dlouhodobý

pobyt a potažmo zaměstnaneckou kartu v systému Visapoint, který byl judikaturou Nejvyššího správního soudu označen za nefunkční. Odkázal přitom na závěry výše citovaného rozsudku rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, a uvedl, že podání žádosti nouzovým způsobem je totiž v podstatě jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívající v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Za takových okolností pak není rozhodné, zda žadatel současně s nouzově podanou žádostí podal také žádost o upuštění od osobního podání žádosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, 7 Azs 227/2016-36, č. 3603/2017 Sb. NSS). Proto se ani městský soud objasněním okolností ohledně posloupnosti podaných žádostí nezabýval.

- [37] Se žalovaným lze souhlasit, že se žalobkyně dostavila v úředních hodinách pro jiný typ pobytu, než pro který byla žádost podána, když tato skutečnost vyplývá i z dokladů předložených žalovaným v řízení před soudem. Přesto však městský soud s ohledem na stávající judikaturu, zejm. na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu 4 Azs 150/2018 zdůrazňuje, že je nutné rozlišovat jednotlivé konkrétní situace, které v souvislosti s podáním žádosti na velvyslanectví nastaly a toto jednání posoudit i s ohledem na typ žaloby, kterým se žalobce svých práv u soudu domáhá.
- [38] Nejvyšší správní soud se v odkazovaném rozsudku sp.zn. 10 Azs 104/2019, zabýval rovněž judikaturou vztahující se k úředním hodinám, a konstatoval, že není pro posouzení věci přílehavá, neboť se v ní jednalo o situace, v nichž žalobcům nebylo umožněno žádost o příslušné pobytové oprávnění podat (resp. vůbec vstoupit do budovy zastupitelského úřadu), neboť se dostavili mimo úřední hodiny vyhrazené pro podávání žádostí o pobytové oprávnění, případně se dostavili v úředních hodinách, nicméně neměli sjednaný termín pro osobní podání žádosti. V nyní posuzované věci, shodně jako ve věci projednávané před Nejvyšším správním soudem, si žalobci sjednali termín pro osobní podání žádosti z jiného důvodu, zde o krátkodobé schengenské vízum, nicméně následně osobně podali žádost o vydání povolení k dlouhodobému, resp. trvalému pobytu, kterou žalovaný přijal a poté ji posoudil jako nepřijatelnou, ačkoli tak učinit nemohl.
- [39] Pro úplnost pak soud doplňuje, že na rozdíl od situací posouzených Nejvyšším správním soudem ve věcech sp. zn. 6 Azs 324/2017 a 5 Azs 312/2017, kdy byl cizincům odepřen vstup do prostor zastupitelského úřadu, proti čemuž se bránili žalobou proti nezákonnému zásahu, žalobci svou žádost podali „nouzovým“ způsobem poté, co se pokoušeli opakovaně a neúspěšně přes systém Visapoint objednat k podání žádosti o dlouhodobý pobyt (viz rozsudek zdejšího soudu ve věci sp. zn. 14 A 98/2017). Nejedná se proto o totožné situace.
- [40] S ohledem na výše uvedené soud shledal žalobu důvodnou, proto napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle ustanovení § 78 odst. 1, 4 s.ř.s. Žalovaný je právním názorem vysloveným v tomto rozsudku v dalším řízení vázán (ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s.). V navazujícím řízení tak bude žalovaný postupovat v tom smyslu, že žádosti žalobců byly podány „nouzovým“ způsobem, a proto se jimi bude muset zabývat, věcně je posoudit a neodmítat je pro nepřijatelnost z důvodů uvedených v ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) a § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
- [41] V navazujícím řízení tak bude žalovaný povinen řízení zastavit z důvodu zániku odpovědnosti za správní delikt následkem uplynutí objektivní prekluzivní lhůty.
- [42] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobci, kteří měli ve věci úspěch, mají právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně

vynaložili, proti žalovanému, který ve věci úspěch neměla. Náhrada nákladů řízení představuje v dané věci žalobci zaplacený soudní poplatek ve výši 12.000 Kč a dále odměnu zástupce žalobce Mgr. Marka Sedláka, advokáta. Mimosmluvní odměna činí 6.200 Kč za 2 úkony právní služby (převzetí právního zastoupení, podání žaloby) po 3.100 Kč podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a ustanovení § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění. Dále žalobcům přísluší náhrada hotových výdajů jejich právního zástupce ve výši 600 Kč za 2 úkony právní služby po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Protože zástupce žalobců je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tato povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ustanovení § 57 odst. 2 s.ř.s.), ve výši 21 %. Celková výše nákladů tedy činí 20.228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16 . ledna 2020

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

